

भारतीय विद्यालय मस्कत
MID TERM EXAMINATION
संस्कृत (Third LANGUAGE)

कक्षा 8

दिनांक 14/9/17

समय 2 घंटे

अंक 80

खण्ड क

1. एक पदेन उत्तरत | Give answers in one word:

4

- क वृक्षाः केषां आगाराः सन्ति औषधीनां
ख अखिले विश्वे कस्य प्रचारः विलोक्यते संगणकस्य
ग जीवनस्य आधाराः के सन्ति वृक्षाः
घ अन्तर्जाल जालकार्यं आलिभाषायां किं कथयति इन्टरनेट नेटवर्किंग

2. पूर्ण वाक्येन उत्तरत | Give answers in one sentence:

6

- क तुलसीपादपे कीदृशी क्षमता उपलभ्यते तुलसीपादपे ज्वरनाशिका रक्तशोधिका च क्षमता उपलभ्यते।
ख सीसीडीकैमरर यन्त्रेण वयं किं कर्तुं शक्नुमः सीसीडीकैमरर यन्त्रेण वयं परस्परं साक्षात्कारम् कर्तुं शक्नुमः।
ग मनुष्यः केन पालनेन स्वस्थः भवति समुचित पथ्यपालनेन सर्वथा स्वस्थः भवति।

3. रिक्तस्थानि पूरयत | Fill in the blanks with suitable words:

5

- क वसन्तकाले अत्र गास्यन्ति। कोकिलाः
ख संगणकस्य महिमा केनापि न शक्यते। वर्णयितुम्
ग वृक्षाः फलानां पुष्पाणां औषधीनां च सन्ति। आगाराः
घ यदि वयं फलानि तर्हि स्वस्थाः भवामः। खादामः
ङ संगणक विना विश्वस्य कर्तुं न शक्यते। कल्पना

4. विकल्पेभ्यः उचितं पदं चित्वा उत्तरत | Multiple choice question:

10

- क जीवनस्य आधाराः के सन्ति गृहाः वृक्षाः कृपाशवः वृक्षाः
ख वृक्षाः कस्य सन्तुलने सहायकाः सन्ति भोजनस्य कपर्यावरणस्याः कजीवनस्य कपर्यावरणस्याः
ग अखिले विश्वे कस्य प्रचारः विलोक्यते दूरदर्शनस्य कप्रकृतेः कसंगणकस्य संगणकस्य
घ किम् उद्घाटय वयं गृहे स्थिताः अपि वस्तूनि केतुं शक्नुमः आपणं ककम्प्यूटरं कम्प्यूटर
ङ जनाः कस्य पक्वानि अपक्वानि वा फलानि खादन्ति आमलकस्य कअश्वत्थस्य कदलीवृक्षस्य कदलीवृक्षस्य
च किं नाम वृक्षः दिवानक्तम् ओषधिनं यच्छति कदलीवृक्षः कनिम्बः कअश्वत्थः कअश्वत्थः
छ अश्वत्थस्य कः भागः ओषधिरूपेण प्रयुज्यते कककफलम् कपत्रम् कक
ज भारतवर्षे जनाः स्वगृहे किं नाम पादपम् आरोपयन्ति निम्बम् कतुलसीपादपम् कअश्वत्थः कतुलसीपादपम्
झ वृक्षाः केभ्यः अन्नवस्त्राणि यच्छन्ति जीवेभ्यः कपश्वेभ्यः कवृगेभ्यः जीवेभ्यः
ञ आमलकं फलानां सेवनेन कः वर्द्धते धनं कआयुः कस्वास्थ्यः आयुः

5. अधोलिखित शब्दानां अर्थं लिखत | Write the meaning of giving words:

10

- क आगाराः भण्डार
ख अश्वत्थः पीपल
ग मालिन्यः प्रदूषण
घ रक्षणम् रक्षा

ड[□]वर्द्धते[□] बढ़ते हैं
छ[□]उपकुर्वन्ति[□] उपकार करते हैं
झ[□]अन्वेषयामि[□] खोज रहा हूँ

च[□]ओषजनं[□] आक्सीजन
ज[□]त्वर्क[□] छाल
ञ[□]प्रेषयितुम्[□] भेजने के लिए

6 आम्रकन इति लिखत । write true n false

5

क[□]तुलसीपादपेषु ज्वरनाशिका क्षमता उपलभ्यते[□] ☐ आम्रकन[□] आम्र
ख[□]विल्ववृक्षः तु अमृतवृक्षः इति कथ्यते[□] ☐ आम्रकन[□] न
ग[□]संङ्गणकं विना अपि विश्वस्य कल्पना कर्तुं शक्यते[□] ☐ आम्रकन[□] न
घ[□]कदलीवृक्षः [□]बौधिवृक्षः[□] अपि कथ्यते[□] ☐ आम्रकन[□] न
ङ[□]कम्प्युटर त आश्चर्यस्य पराकाष्ठा न अस्ति[□] ☐ आम्रकन[□] आम्र

7 प्रदत्त विकल्पेभ्यः उचित धातुरूपं लिखत । Choose n write the correct form of root from the box: 5

क[□]श्वः विद्यालये अवकाशः[□] ☐ श्विष्यति ☐ श्वति ☐ आसीत् ☐ भविष्यति
ख[□]छात्रौ गुरुं प्रश्नं[□] ☐ अपृच्छत ☐ अपृच्छतः ☐ अपृच्छताम् ☐ अपृच्छताम्
ग[□]जनाः गीतम्[□] ☐ गायतः ☐ अगायत ☐ गायन्ति ☐ गायन्ति
घ[□]वयं नित्यम् स्नानम्[□] ☐ कुर्वन्ति ☐ कुर्मः ☐ कुरुत ☐ कुर्मः
ङ[□]आचार्याः नित्यम्[□] ☐ अशिक्षयत् ☐ शिक्षिष्यन्ति ☐ शिक्षयन्ति ☐ शिक्षयन्ति

8 अशुद्ध वाक्यानि निर्देशानुसारं शुद्धं कुरु । Correct the following by given instructions: 5

क[□]रमेशः जनकेन सह आपणम् गच्छामः । गच्छति
ख[□]वयं स्वगृहेषु वसामि । वसामः
ग[□]युवाम् विद्यालये पठन्ति । ते पठथः
घ[□]ते केन सह पठिष्यत । पठिष्यन्ति
ङ[□]तौ अपठत । अपठताम्

9 अधोलिखित पदानां विभक्ति वचनं च लिखत । Write the case and number of following words: 5

क[□]छात्रौ[□] प्रथमा द्वितीया वि० द्वि व०
ख[□]साधून्[□] द्वितीया वि० बहुव०
ग[□]गजस्य[□] षष्ठि वि० एकव०
घ[□]बालाभिः[□] तृतीया वि० बहुव०
ङ[□]विद्यालये[□] सप्तमी वि० एकव०

10 क[□]अधोलिखितेषु प्रकृतिं प्रत्ययं प्रथकं कुरु । Join the root n suffix: 3

क[□]पठित्वा[□] पठ् + क्त्वा
ख[□]खादित्वा[□] खाद् + क्त्वा
ग[□]आगत्य[□] आ + गम् + ल्यप्

ख[□]अधोलिखितेषु प्रकृतिं प्रत्ययं प्रथकं कुरु । Disjoin the root n suffix: 2

क[□]दृश् + क्त्वा[□] दृष्ट्वा[□] ख[□]वि + जि + ल्यप्[□] विजित्य[□]

11 क[□]अधोलिखित पदानां उपसर्ग धातुं च चित्वा लिखत । Write the root n prefix 3

क[□]अनुगच्छति[□] अनु + गम्
ख[□]दुर्दशा[□] दुर् + दशा

ग ☐ अभिव्यक्त ' अभि + व्यक्त

(ख) अधोलिखित पदानां उपसर्ग धातुं संयुक्तं ☐ त्वा लिखत । Join the prefix

☐ ☐

घ ☐ प्रति + वदति ' प्रतिवदति

ङ ☐ उत् + पतति ' उत्पतति

12 ☐ (क) अधोलिखित पदानां संधिच्छेदनं वा कुरु । disjoin the sandhi:

☐ ☐

क ☐ भानूदयः

भानु + उदयः

ख ☐ कृष्णार्जुनः

☐ ण + अर्जुनः

(ख) अधोलिखित पदानां संधि ☐ त्वा लिखत । join the sandhi

ग ☐ हिम + आलयः

हिमालयः

घ ☐ कवि + ईश्वरः

कवीश्वरः

ङ ☐ लघु + उर्मिः

लघूर्मिः

13 ☐ अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टप्रश्नान् उत्तरत ।

☐ ☐

Answer the following question based on the passage:

प्रातःकालः भवति । सूर्यः पूर्वदिशायाम् उदयति । सर्वत्र प्रकाशः प्रसरति । मंदः शीतलः च पवनः वहति । पक्षिणां कलरवः आनन्दं जनयति । जनाः स्वे स्वे कार्ये लग्नाः भवन्ति । उद्यानेषु पुष्पाणि विकसन्ति । भ्रमराः च गुञ्जन्ति । केचन् जनाः भ्रमणाय गच्छन्ति व्यायामं च कुर्वन्ति । प्रातःकालस्य वातावरणं स्वच्छं सुखदं च भवति ।

☐ क ☐ कृष्णं कलरवः जनयति ☐ ' पक्षिणां

☐ ख ☐ सूर्यः कस्यां दिशायाम् उदयति ☐ पूर्वदिशायाम्

☐ ग ☐ प्रातःकालस्य वातावरणं कीदृशं भवति ☐ वातावरणं स्वच्छं सुखदं च

☐ घ ☐ पुष्पाणि कुत्र विकसन्ति ☐ उद्यानेषु

18 ☐ 'साधु' तृतीया तु सप्तमी शब्दरूपाणि लिखत ।

☐ ☐

प्रथमा

साधुः

साधू

साधवः

द्वितीया

साधुम्

साधू

साधून्

तृतीया

साधुना

साधुभ्याम्

साधुभिः

चतुर्थी

साधवे

साधुभ्याम्

साधुभ्यः

पञ्चमी

साधोः

साधुभ्याम्

साधुभ्यः

षष्ठी

साधोः

साध्वोः

साधुनाम्

सप्तमी

साधौ

साध्वोः

साधुषु